

Oponentský posudek na diplomovou práci Zuzany Šolcové -
Compounding in Four Registers of Contemporary British English,
Praha, 2007

Zuzana Šolcová se ve své práci zabývá výskytem složenin ve čtyřech registrech současné britské angličtiny - konkrétně ve stylu novin, beletrie, rozhlasového vysílání a konverzace. Korpus, který zkoumala, obsahuje celkem 64 000 tisíc slov. Všechny čtyři subkorporusy si jak kvantitativně (16 000 tisíc slov), tak kvalitativně (tematicky) víceméně odpovídají. Těžištěm analýzy je zkoumání výskytu a rozložení typů kompozit v daných textech či transkripcích konverzací. Klasifikaci autorka založila především na formě kompozit, které dále dělí podle příslušnosti ke slovnímu druhu, podle jejich psané formy a na základě syntaktických vztahů mezi konstituenty. Výsledky analýzy ukazují značné rozdíly v četnosti výskytu i rozmanitosti složenin v jednotlivých registrech.

Metodický postup práce je systematický, bere v úvahu všechny důležité aspekty zkoumané látky a jeho vysvětlení je jasně prezentované. Orientace v samotné analýze dat je tak pro čtenáře snadná, k čemuž přispívají i četné tabulky. Bylo by zajímavé zařadit i vysvětlení, proč se autorka rozhodla pracovat s daným rozsahem korpusu (tj. 64 000 slov). Oceňuji pracnost takto komplexního přístupu, který zahrnuje jak písemný, tak mluvený projev.

K aplikaci metod při analýze bych měla pouze dvě připomínky. Co se týče klasifikace kompozit, rozlišení třetího a čtvrtého typu *peripheral noun compounds* se mi nezdá dostatečně zřetelné (str. 27). Druhá připomínka se týká relevance kritéria výskytu specifických psaných forem kompozit u dvou mluvených registrů (tj. vysílání v rádiu a konverzace).

Co se týče formulační úrovně práce, mám závažnější výhrady až k samotné poslední kapitole. Ve většině textu ostatních kapitol pouze některé větné konstrukce působí nejasně (např. str. 24 „*Yet, many of them still seemed ..., let alone ...*“) či stylisticky nevhodně (např. nadužívání *rather* a *quite* na str. 57). Uniká mi ovšem přesný smysl užití dichotomie *orality vs. literacy* v závěru práce (str. 79). Tento problém se zde objevuje častěji. V závěru práce, kde bychom očekávali největší formulační přesnost, se bohužel autorka dopouští jistých stylistických nepřesností a některá hodnotící stanoviska formuluje vágně (str. 81 „*Quite unlike speech, compounding may be rather beneficial for the written registers.*“), čímž celé práci ubírá na přesvědčivosti.

S některými tvrzeními nelze plně souhlasit, budeme-li brát v potaz předkládaná vysvětlení. Přispívají-li kompozita významně k výrazové hospodárnosti (str. 81), mohly bychom očekávat, že se budou hojně objevovat právě v mluveném diskurzu. Nahrávají-li kompozita rozvitá souvětí, nejsou pak ideálním nástrojem mluvčího, jak sdělit co nejvíce informací s vyvinutím co nejmenšího úsilí při použití

relativně jednoduché větné struktury, která je typická právě pro mluvený projev? Vysvětlovat vysoký výskyt kompozit v próze jejich schopností popsat přesně detaily postav a prostředí poté, co tvrdíme, že kompozita jsou především užitečná jako jisté lexikální zkratky, rovněž nepůsobí jako dostatečně přesvědčivý argument.

Závěry, ke kterým autorka dospěla jsou v souladu s obecnými aspekty psaného a mluveného diskurzu, potažmo s rozdíly mezi nimi. Ovšem některá velice zajímavá specifika výsledků této studie by si zasloužila důslednější interpretaci. Přesto se domnívám, že zejména samotný výzkum je důkazem pečlivého a promyšleného přístupu k dané látce a může být jistě přínosný pro další analýzu. Doporučuji práci proto k obhajobě, navrhuji ji hodnotit předběžně jako výbornou až velmi dobrou a ponechat konečnou známku na výsledku obhajoby.

V Praze, 2.5.2007

PhDr. Klára Matuchová